

Sygn. akt II USKP 130/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)
SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)
SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku A. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 marca 2022 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

A. M. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. z dnia 12 lipca 2017 r. nr [...], stwierdzającej, że podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniom/u emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 1 czerwca 2017 r.

Natomiast nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 4 listopada 2015 r. do dnia 31 maja 2017 r.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie A. M. od powyższej decyzji i rozstrzygnął o kosztach postępowania. W wyniku apelacji odwołującej się Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 18 grudnia 2019 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 12 lipca 2017 r., znak [...], w ten sposób, że stwierdził, że A. M. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 4 listopada 2015 r. do 31 maja 2017 r. oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W sprawie ustalono, że w dniu 2 kwietnia 2012 r. odwołująca się rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, tj. prowadzenie sklepu odzieżowego, pod koniec 2013 r. zmuszona była zamknąć sklep. Od 30 kwietnia 2014 r. do 28 kwietnia 2015 r. odwołująca się przebywała na zasiłku macierzyńskim; od 29 kwietnia 2015 r. do 27 października 2015 r. przebywała na zasiłku chorobowym, natomiast od 28 października 2015 r. do 3 listopada 2015 r. na zasiłku opiekuńczym. Po zakończeniu pobierania zasiłku opiekuńczego, podjęła z dawnym klientem sklepu odzieżowego D. S. rozmowy na temat ewentualnej współpracy przy prowadzeniu sklepu internetowego zajmującego się sprzedażą odzieży używanej oraz odzieży sprowadzanej z zagranicy. Odwołująca się miała się zająć założeniem strony internetowej oraz zamawianiem towaru, natomiast D. S. zajmować się miał transportem towaru oraz rozpakowaniem go. W celu przygotowania strony internetowej sklepu odzieżowego, reklamy oraz oferty A. M. zwróciła się do P. K., właściciela agencji reklamowej. W fazie wstępnej spotkania strony ustaliły zakres strony internetowej oraz ogólnej tematyki. P. K. ponadto przedstawił wycenę jego usługi na około 3.000 zł. W połowie 2016 r. A. M., z uwagi na pogarszający się stan zdrowia i problemy z kręgosłupem, a także chęć opieki nad dziećmi, odstąpiła od realizacji otwarcia sklepu internetowego. Zaprzestała kontaktów ze swoim potencjalnym współnikiem D. S., który również zrezygnował z podjęcia współpracy. Odwołująca się nie złożyła także zamówienia na

zaprojektowanie strony internetowej. W styczniu 2017 r. odwołująca się podjęła próbę założenia działalności gospodarczej związanej ze współpracą z salonami kosmetycznymi. W tym celu zleciła wykonanie około 200 wizytówek reklamujących usługi makijażu permanentnego. Odwołująca się planowała również rozmowy z właścicielami salonów kosmetycznych, a także zapisała się na kurs kosmetyczny, jednak go nie odbyła. Przeglądała również oferty pracy i wysyłała CV. Przyglądała się pracy w salonie kosmetycznym. W tymże okresie do odwołującej się odezwała się również koleżanka – J. O., prowadząca własną działalność gospodarczą z zakresu branży kosmetycznej. J. O. przedstawiła A. M. ofertę pracy związaną ze sprzedażą urządzeń do estetyki twarzy. Jednak i ta koncepcja nie doszła do skutku. Następnie odwołująca się podjęła krótkotrwałe zatrudnienie w salonie samochodowym P. w zakresie sprzedaży aut.

Od 1 czerwca 2017 r. A. M. jest zatrudniona w B. [...] Sp. z o.o. W tym samym dniu została podpisana umowa agencyjna Nr [...] pomiędzy B. [...] Sp. z o.o. a ubezpieczoną, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Doradztwo Finansowe A. M. z siedzibą w W..

Przebieg spornego okresu przedstawia się następująco:

- od 4 listopada 2015 r. do 30 listopada 2015 r. - prowadzenie działalności gospodarczej,
- od 1 grudnia 2015 r. do 28 stycznia 2016 r. - zasiłek chorobowy,
- od 29 stycznia 2016 r. do 10 lutego 2016 r. - zasiłek opiekuńczy,
- od 11 lutego 2016 r. do 31 maja 2016 r. - zasiłek chorobowy,
- od 1 czerwca 2016 r. do 16 lipca 2016 r. - zasiłek opiekuńczy,
- od 17 lipca 2016 r. - prowadzenie działalności gospodarczej,
- od 18 lipca 2016 r. do 5 stycznia 2017 r. - zasiłek chorobowy,
- od 6 stycznia 2017 r. do 8 stycznia 2017 r. - prowadzenie działalności gospodarczej,
- od 9 stycznia 2017 r. do 24 lutego 2017 r. - zasiłek opiekuńczy,
- od 25 lutego 2017 r. do 2 marca 2017 r. - prowadzenie działalności gospodarczej,
- od 3 marca 2017 r. do 16 marca 2017 r. - roszczenie o wypłatę zasiłku,

- od 17 marca 2017 r. do 23 kwietnia 2017 r. - prowadzenie działalności gospodarczej,

- od 24 kwietnia 2017 r. do 30 maja 2017 r. - roszczenie o wypłatę zasiłku.

Odwołująca się w latach 2015 -2017 sprzedawała za pośrednictwem Internetu odzież, która pozostała jej z prowadzonego przez nią poprzednio - przed okresem pobierania zasiłku macierzyńskiego - sklepu. Transakcje sprzedaży były dokonywane:

(-) w 2015 r. - w dniach: 18, 24, 25 listopada;

(-) w 2016 r. - w dniach: 4 lutego, 1 czerwca, trzy - 21 czerwca, 22 czerwca, 4 lipca, dwie - 6 lipca, 13 lipca, 14 lipca;

(-) w 2017 r. - w dniach: 1 stycznia, 17 stycznia, dwie - 10 lutego, 15 lutego., 22 lutego, 28 lutego, dwie - 23 marca 27 marca, 4 kwietnia.

Za lata 2015 - 2016 r. odwołująca się składała deklaracje PIT-37 i PIT-28, podczas gdy powinna składać deklaracje PIT-36, które złożyła w dniu 30 stycznia 2018 r., dokonując stosownej korekty. Z deklaracji podatkowych, po ich korekcie, wynika, że odwołująca się osiągnęła przychód z pozarolniczej działalności: w roku 2015 r. w wysokości 180,50 zł i w 2016 r. w wysokości 996,50 zł.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w powyższych okolicznościach faktycznych nie sposób zarzucić odwołującej się pozorności prowadzenia działalności gospodarczej w spornym okresie (od 4 listopada 2015 r. do 31 maja 2017 r.). Sąd uznał za udowodnioną okoliczność faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą się w sposób zorganizowany i ciągły.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, po wyłączeniu okresów zasiłkowych, odwołująca się zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej: w 2015 r. – przez 27 dni, w 2016 r. - 1 dzień, w 2017 r. - 48 dni i od nich zadeklarowała podstawy wymiaru składek.

Oceniając natomiast w tym kontekście rozmiar podejmowanych działań w ramach prowadzonej działalności, który był rzeczywiście stosunkowo niewielki, Sąd Apelacyjny zauważył, że odwołująca się przez zdecydowanie większą część spornego okresu przebywała na zasiłkach chorobowych i opiekuńczych. W okresach pobierania zasiłku nie miała więc faktycznej możliwości prowadzenia działalności. Organ rentowy nie kwestionował w okresie pobierania zasiłków przez

ubezpieczoną jej uprawnień do tych zasiłków i je wypłacał. Miał zaś uprawnienia do kontrolowania zwolnień lekarskich wnioskodawczyni i osób, na które pobierała zasiłek opiekuńczy, a z tych uprawnień nie skorzystał mimo długotrwałego wypłacania zasiłków. W konsekwencji, Sąd Apelacyjny przyjął, że za okres od 4 listopada 2015 r. do 2 marca 2017 r. odwołująca się w sposób uprawniony korzystała z tych świadczeń, a skoro tak, to nie można obecnie czynić jej skutecznie zarzutu, że w okresach zasiłku chorobowego czy opiekuńczego nie prowadziła faktycznie działalności gospodarczej. Pozostałe okresy, poza okresami zasiłkowymi, są krótkotrwałe, ale zdaniem Sądu Apelacyjnego, ustalone czynności w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności, wykonywane przez odwołującą się w tych okresach (jak też zapewne w okresach zasiłkowych), wyżej opisane, są wystarczające dla uznania, że rzeczywiście prowadziła działalność gospodarczą. W ocenie Sądu Apelacyjnego, prowadzenie rozmów z potencjalnym wspólnikiem D. S. w celu zawiązania spółki, prowadzenie rozmów dotyczących założenia i wyceny strony internetowej, zakup wizytówek, reklamy firmy, zapis za kurs kosmetyczny, rozmowy z teściem na temat udzielenia pożyczki w celu zainwestowania w firmę, internetowa sprzedaż ubrań z pewnością są - ze względu na krótkotrwałe okresy prowadzenia działalności - wystarczające do uznania faktycznego prowadzenia pozarolniczej działalności przez odwołującą się. Z pewnością czynności wykonywane przez odwołującą się w spornym okresie miały na celu zysk, rozwinięcie działalności, zmianę profilu, ale ostatecznie nie przyniosły w tym czasie większego rezultatu, gdyż były przerywane kolejnymi zwolnieniami chorobowymi i w związku z tym zmianą planów odwołującej się. Dopiero działania, skierowane na zmianę dotychczasowego przedmiotu działalności, doprowadziły do podpisania przez odwołującą się od 1 czerwca 2017 r. umowy agencyjnej z B. [...] Sp. z o.o.

Organ rentowy, w skardze kasacyjnej od powyższego wyroku, zarzucił:

a/ błędną wykładnię art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 13 ust. 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.), polegającą na zakwalifikowaniu czynności odwołującej się w okresie od 4

listopada 2015 r. do 31 maja 2017 r. jako prowadzenia działalności gospodarczej, pomimo że działalność ta nie miała zarobkowego charakteru;

b/ błędną wykładnię art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 430 ze zm.), polegającą na wyciągnięciu wniosku o zakwalifikowaniu czynności odwołującej w okresie od 1 czerwca 2015 r. jako prowadzenia działalności gospodarczej, pomimo że działalność ta nie miała ciągłego charakteru.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od odwołującej się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy - przez oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji oraz zasądzenie od odwołującej się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie, albowiem zasadne są zarzuty podnoszone w ramach podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.).

W orzecnictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia w oparciu o art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej (art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), w tym gospodarczej, co oznacza, że wykonywanie tejże działalności, to rzeczywista działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006, nr 19-20, poz. 309; z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739; z dnia 19 lutego 2010 r., II UK 186/09, LEX nr 590235; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 listopada 2011 r.,

I UK 156/11, LEX nr 1102533). Sąd Najwyższy nie ma zatem wątpliwości, że prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytuł podlegania ubezpieczeniom, o ile faktycznie ubezpieczony działalność tę wykonuje, choć stopień natężenia jego aktywności może być różny.

W wyroku z dnia 10 października 2018 r., II UK 287/17 (LEX nr 2561660) Sąd Najwyższy podkreślił, że zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za podmiot prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą uznawało się podmiot, który prowadził działalność w rozumieniu ustawy o działalności gospodarczej. Definicja legalna pojęcia działalności gospodarczej została zawarta w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Pod pojęciem działalności gospodarczej rozumie się więc zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarcza musi odpowiadać pewnym cechom - w ujęciu tradycyjnym działalność gospodarcza charakteryzuje się profesjonalnością, samodzielnością, podporządkowaniem zasadzie racjonalnego gospodarowania, celem zarobkowym, trwałością prowadzenia, wykonywaniem w sposób zorganizowany oraz uczestniczeniem w obrocie gospodarczym. Właściwości cechujące działalność gospodarczą, które powinny występować łącznie to działanie stałe, nieamatorskie, nieokazjonalne, z elementami organizacji, planowania i zawodowości rozumianej jako fachowość, znajomość rzeczy oraz specjalizacja (zob. „Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz” pod red. B. Gudowskiej i J. Strusińskiej-Żukowskiej, C.H.BECK, Warszawa 2011, s. 106-107, por. także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 40/91, OSNC 1992 nr 2, poz. 17). Aby więc można było o niej mówić, muszą zostać spełnione kumulatywnie wszystkie przesłanki (zarobkowy charakter prowadzonej działalności, zorganizowany charakter, ciągłość wykonywania działalności). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej - z punktu widzenia przywołanych wyżej przepisów - istotne znaczenie ma jej ciągłość oraz zorganizowany i zarobkowy charakter. Ciągłość w działalności gospodarczej ma dwa aspekty. Pierwszy to powtarzalność

czynności, pozwalająca na odróżnienie działalności gospodarczej od jednostkowej umowy o dzieło lub zlecenia albo umowy o świadczenie usługi, które same w sobie nie składają się jeszcze na działalność gospodarczą, zaś drugi aspekt, wynikający zresztą z pierwszego, to zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404; z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16, LEX nr 2305920). Przejawem działalności gospodarczej nie są działania o charakterze sporadycznym, doraźnym, okazjonalnym lub incydentalnym. Oba aspekty zależą od zachowania osoby podejmującej działalność gospodarczą (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13, LEX nr 1444493; z dnia 21 września 2017 r., I UK 366/16, OSNP 2018 nr 7, poz. 98; z dnia 18 grudnia 2018 r., II UK 413/17, LEX Nr 2609126). Z kolei o zorganizowaniu działalności gospodarczej nie świadczy jedynie jej forma organizacyjno-prawna (zob. W.J. Katner: Prawo o działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo. Piśmiennictwo, s. 21-22), czyli dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej czy rejestru przedsiębiorców KRS. Organizacji tej nie można bowiem sprowadzać wyłącznie do płaszczyzny formalnej, gdyż ma ona swoje odzwierciedlenie również w płaszczyźnie materialnej (zob. M. Szydło: Swoboda działalności gospodarczej, Warszawa 2005 r., s. 48-55 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 2008 r., II FSK 789/07, LEX nr 495147). Zorganizowanie działalności gospodarczej w płaszczyźnie materialnej odbywa się zatem przykładowo przez: zapewnienie kapitału, lokalu, środków biurowych, maszyn, sprzętu, technologii, zatrudnienie pracowników, przedsięwzięcie działań o charakterze marketingowym (informacja, reklama) oraz, ogólnie rzecz ujmując, przez podejmowanie działań zmierzających do uzyskania i utrzymania wymaganych kwalifikacji niezbędnych ze względu na rodzaj wykonywanej działalności (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 2016 r., I UK 65/15, LEX nr 2118451; z dnia 16 lutego 2016 r., I UK 77/15, LEX nr 2000382). Kolejnym elementem kreującym działalność gospodarczą jest jej zarobkowy charakter. Działalność jest zarobkowa, jeżeli jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu („zarobku”) rozumianego jako nadwyżka przychodów nad nakładami (kosztami) tej działalności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 604/12, OSNP 2014 nr 2, poz. 30). Przesłanka zarobkowego charakteru

działalności zostanie spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, ale również wówczas, gdy pomimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu (por. przywołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127; z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, LEX nr 2497578).

Co do zarobkowego charakteru działalności, w przywołanym wyżej wyroku z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, a także w wyroku z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17, podkreślono, że wprowadzenie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, niemniej jeśli okoliczności faktyczne wskazują na to, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny, to można wnioskować o intencji (element subiektywny) nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej, lecz włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania świadczeń. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w powołanym wyżej wyroku z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, w tej materii istotny jest bowiem wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który w każdym przypadku, przez realizację zamierzonych przedsięwzięć, musi zakładać wynik finansowy. Zarobkowy charakter musi być nastawiony na zysk, który powinien co najmniej pokryć koszty założenia i prowadzenia przedsięwzięcia. Jeśli z góry wiadome jest, że działalność będzie nierentowna, zachowanie takie może być ocenione jako dążenie do osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem pozostałych ubezpieczonych partycypujących w tworzeniu funduszu chorobowego, z którego świadczenia byłyby wypłacane, wobec czego nie może być uznane za niepodlegające żadnej kontroli. Nie da się bowiem pogodzić z zasadami równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, sprawiedliwości społecznej, słuszności i uczciwości wobec innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych, którzy partycypowaliby w obciążeniach funduszu chorobowego spowodowanych takim pozornym tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym, pokrywając w zasadzie w całości wydatki związane z zasiłkami wypłacanymi odwołującej się, jako że wkład samej skarżącej wyrażający się składkami na ubezpieczenie chorobowe

opłaconymi z tego tytułu byłby marginalny w stosunku do wysokości tych świadczeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., III UK 47/17). Działalność, której cel został zdefiniowany jako uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu macierzyństwa nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawowym. Jeśli ktoś prowadzi działalność gospodarczą tylko po to, by uzyskać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w istocie stwarza pozory tej działalności, gdy nie zmierza do osiągania zarobku z działalności (prowadzi działalność „niezarobkową”).

W świetle przedstawionej wyżej wykładni, należy zauważyć, że Sąd Apelacyjny nie rozważał działalności ubezpieczonej w spornym okresie w aspekcie jej zarobkowego charakteru. Jeśli działalność gospodarcza odwołującej się w latach 2015-2017 miałyby polegać na wyprzedaży odzieży, która pozostała jej z prowadzonego przez nią poprzednio - przed okresem pobierania zasiłku macierzyńskiego – sklepu, z tytułu której odwołująca się osiągnęła przychód z pozarolniczej działalności: w roku 2015 r. w wysokości 180,50 zł i w 2016 r. w wysokości 996,50 zł, to okoliczności te należało skonfrontować z wysokością zadeklarowanej podstawy wymiaru składki, zważywszy że dochody z tego tytułu były na tyle przewidywalne, że pozwalały na racjonalne skalkulowanie składki. Gdyby się okazało, że wysokość ta była nieracjonalna w aspekcie ekonomicznym, to wskazywałoby, że celem tej działalności nie było uzyskiwanie dochodów, ale uzyskanie świadczeń (wysokich) z ubezpieczenia społecznego z tytułu macierzyństwa, co przeczyłoby definicji ustawowej działalności gospodarczej.

Kolejną okolicznością, której Sąd Apelacyjny nie brał pod uwagę, jest ciągłość działalności gospodarczej. Wszak odwołująca się zakończyła działalność w postaci prowadzenia sklepu z odzieżą pod koniec 2013 r. Od tego momentu do 1 czerwca 2017 r. (zawarcia umowy agencyjnej z B. [...] Sp. z o.o.) jedynymi ustalonymi przejawami aktywności odwołującej się była wyprzedaż odzieży ze zlikwidowanego sklepu, mająca charakter ewidentnie sporadyczny i okazjonalny. Nawet jeśli przepisy podatkowe pozwalają uznać za przychody z działalności gospodarczej przychody z odpłatnego zbycia składników majątku pozostałych na dzień jej zakończenia, to nie ma to wpływu na kwalifikację prawną w ramach stosownych przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w których

zasadnicze znaczenie ma spełnienie przesłanek działalności gospodarczej definiowanej w art. 2 ustawy o działalności gospodarczej czy aktualnie w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 162). Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, a nie osobę uzyskującą przychody uznawane za przychody z działalności gospodarczej.

Nie sposób też zaaprobować stanowiska Sądu Apelacyjnego, że sam zamiar wykonywania w sposób ciągły i zorganizowany działalności gospodarczej – po zamknięciu sklepu z odzieżą (wyrażający się, według Sądu, negocjacjami z potencjalnym wspólnikiem w celu zawiązania spółki, pozyskiwaniem informacji na temat wyceny strony internetowej oraz reklamy, podjęciem rozmów z teściem na temat udzielenia pożyczki, a także planowaniem zapisania się na kurs kosmetyczny, „przyglądaniem się” pracy w salonie kosmetycznym czy zakupem wizytówek), bez jego następczej realizacji, chociażby w minimalnym zakresie, wystarczy do przyjęcia, że działalność była faktycznie prowadzona, w szczególności, że w pewnym zakresie zamiar ten miałby dotyczyć branży kosmetycznej (w której to branży odwołująca się nigdy nie podjęła działalności), a nie działalności, którą Sąd uznał za działalność gospodarczą (wyprzedaż odzieży). Stanowisko to stanowi błąd w subsumcji wyrażający się w przypisaniu zasadniczego znaczenia zamiarowi prowadzenia działalności gospodarczej z pominięciem pozostałych i koniecznych przesłanek kreujących działalność gospodarczą.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., orzekł jak w sentencji.

a.s.